

allerubethdeligste Brænderier, der har det største Udbytte, et Udbytte, der er større end i noget velordnet Spritfabrik. Der er paa samme Fortegnelse opført et saa lavt Udbytte pr. Tønde Karrum, at jeg føler mig overbevist om, at det er ikke Tilfældet. Jeg veed meget vel, at det i sin Tid er foreholdt den høitærede Finantsminister, som derpaa svarede: Ja, det kan være meget muligt, at de Tal ere gale; vi have faaet dem fra Brænderne og have ingen Udgang til at faae dem paa anden Maade. Ja, dersom det forholdt sig saaledes, at man skulde bygge Lovforslag paa løse Tal, kunde det være godt nok; men de Mænd eller den Mand, der har havt det Hverv at udarbejde dette Lovforslag, — jeg kjender ikke Manden, heldigvis kan jeg sige, jeg har ikke Begreb om, hvem det er, saa jeg taler aldeles upersonlig — og som har behandlet de Tal uden at snuble over de Udbudteter, de indeholde, har ikke havt Forstand paa den Ting, ja, hvad mere er, han har savnet Kritik til at behandle de Tal, som han har forelagt den høitærede Finantsminister. Den høitærede Finantsminister kan selvfølgelig ikke grave sig ind i de Ting, og han maa stole paa de Tillidsmænd, dette Hverv er overdraget. Min Udtalelse kan jeg godtgjøre derved, at Intet er lettere end at faae at vide, hvor meget Udbytte man med Nøiagtighed kan faae af Materialet til Spiritus, idet der er en meget righoldig tydsk Literatur, en Literatur, som har baade Toldebemædsmænd, Jagtsolk og lærde Folk til Forfattere, og det er en Literatur, som er støttet i Preussen af en stor Mængde Godseiere. Der er det nemlig i Reglen kun Godseierne, der have Brænderier, og mellem dem er der Mange, som med stor Interesse og Forstandighed have taget Spørgsmaalet op, ja ligefrem have gravet sig ind i det og have betosset et Forsøgsbrænderi, ved hvilket de have ansat Professore, som skulle føre Tilsyn med det og uddrage Erfaringer til Nytte for det hele Samfund. Naar man veed det, synes det mig, at det havde været langt fornuftigere at gaa dertil og se at komme paa det Reue med, hvad Udbyttet kan være, end at gaa omkring og samle Uandheder op paa 100 Steder og addere dem sammen og udgive dem her for en Sandhed. Naar vi altsaa her ville tale om Nøiagtighed lige overfor de Små, saa har det ikke saa grumme meget at betyde. Det forholder sig imidlertid saaledes, at almindeligvis ville smaa Brænderier have mindre Udbytte end de store, det følger saa temmelig af sig selv, idet de jo som oftest mangle de tilbørlige Redskaber, mangle det tilbørlige Kjønskab til at udvinde det største Udbytte. Men

der er Intet til Hinder for, at et lille vel-drebet Brænderi kan udvinde akkurat samme Udbytte som det store, dog vil det meget sjældent findes, idet den Mand, som har Gøne til et saadant Anlæg baade med Hensyn til Penge og Kjønskab, vil have et stort Brænderi, og skjøndt det derfor kunde være vanskeligt at finde et Exempel, er der Intet til Hinder for, at det kan saa være. Med Hensyn til Brugen af simple Korn skal jeg indrømme, at det ligger klart for Dagen, at naar Afgiften ikke lægges paa Karrum, men paa selve Produktet, kan man bruge daarlige, mindre melholdige Raastoffer til Udvinning af Spiritus, end naar Staten lægges paa Gjæringskarret, men der er Noget, som kaldes for Driftsomkostninger, og det er Noget som 4 Ore, 3/8 Ore pr. Pot. Jeg har taget denne Sum ikke af mit eget, men af de danske Spritfabrikkers sidste Regnskab, fordi jeg mente, at derved stod jeg selv mere frit overfor dette Tal, men jeg kan efter min Erfaring erkende, at det er i alt Væsentligt rigtigt. Dersom vi altsaa anvende simple Stoffe, og f. Ex. i Stedet for at faae 34 Potter af 100 Pund Korn kun faae 30 Potter, og det var over det Hele, vilde det medføre et Tab af over 100,000 Kr. De maa altsaa give saa meget Mindre for det simple Korn, at de kunne staa sig ved det. Det vil da vise sig, at det vil være fordelagtigere at bruge det simple Korn paa en mindre omstændelig Maade end den at bruge det til Spiritus. Man vil ikke forfalde til at anvende det simple Korn til Brænderi, man vil anvende netop det bedste. Tidligere har man ikke været saa kræsen, men efterhaanden som Kjendskabet til Fabrikationen bliver større og større, finder man sin Regning ved at bruge det bedste Materiale. Her hjemme sætter man endda ikke nær den Prisforskjel derpaa, som man f. Ex. gjør i England, der er der en ganske anderledes bethdelig Forskjel paa Prima- og Sekundavarer, saa jeg kan med temmelig stor Bestemthed sige, at den Dag ikke vil oprinde, da den Mand, som vil gjøre rigtigt Regnskab, forfalder til at bruge simpelt Korn; men det kan ligge nær, at Landmanden, som ikke kan gjøre det til sin Specialitet at spekulere paa Spiritusfabrikationen, vil komme til at bløde ved at bruge simple Varer.

Had nu dernæst angaar det, at en Produktbesætning vilde bevirke, at det blev en Landboindustri, skal jeg tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at i Preussen har man Karrumsbesætning, og der er Spiritusfabrikationen saa godt som udelukkende en Landboindustri. I Byerne findes meget saa Brænderier, og de, der findes, ere i Reglen Gjær-